

**Ομιλία Πάμπη Κυρίτση,
Γενικού Γραμματέα ΠΕΟ
Στην παρουσίαση της
«Έκθεσης για την Οικονομία και την Απασχόληση 2013»
του INEK-ΠΕΟ,
16 Δεκεμβρίου 2013**

Παρουσιάζεται σήμερα δημόσια η «Έκθεση για την Οικονομία και την Απασχόληση 2013». Μια έκθεση την οποία το Ινστιτούτο Εργασίας Κύπρου έχει πλέον θεσμοθετήσει. Είναι η 10^η ετήσια Έκθεση που παρουσιάζεται και θεωρούμε ότι αποτελεί ουσιαστική συμβολή στην οικονομική θεώρηση και ανάλυση των αποτελεσμάτων και των προοπτικών της κυπριακής οικονομία από ένα ίδρυμα που είναι πλέον καταξιωμένο ως ένα από τα πλέον αξιόπιστα ερευνητικά ιδρύματα της χώρας μας.

Θέλω καταρχήν να ευχαριστήσω τους συνεργάτες του INEK που συνεργάστηκαν για την ετοιμασία της. Ιδιαίτερα ευχαριστώ το φίλο Ηλία Ιωακείμογλου που θα παρουσιάσει σε λίγο τα πιο σημαντικά συμπεράσματα της Έκθεσης.

Η φετινή έκθεση παρουσιάζεται μέσα σε τρομερά δύσκολες συνθήκες για τους εργαζόμενους και την οικονομία του τόπου. Συνθήκες που διαμορφώθηκαν ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων από τη βαθεία και παρατεταμένη κρίση του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος αλλά και την κρίση του τραπεζικού συστήματος στη χώρα μας. Κρίση που οφείλετε στην αλόγιστη λειτουργία των τραπεζών αλλά και στις εγκληματικές ευθύνες των μηχανισμών ελέγχου και εποπτείας τους, οι οποίες είναι πλέον παραδεκτές από όλους.

Οι συνθήκες έχουν επιδεινωθεί δραματικά για τους εργαζόμενους και την οικονομία γενικότερα, μετά τις καταστροφικές αποφάσεις στα Eurogroup του Μαρτίου και την έναρξη υλοποίησης των πολιτικών που περιέχονται στην συμφωνία Κυβέρνησης-Τρόικα και την υπογραφή του Μνημονίου

Η φετινή Έκθεση εντοπίζει τις μεγάλες ανισορροπίες που έχουν δημιουργηθεί στην Κυπριακή οικονομία πριν ή κατά τη διάρκεια της κρίσης στο εμπορικό έλλειμμα αγαθών και υπηρεσιών, στο δημόσιο και ιδιωτικό χρέος, στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, στην εκροή κεφαλαίων κτλ.

Από την ανάλυση των στοιχείων καταδεικνύεται ότι οι επιλογές και η διαχείριση από την Κυβέρνηση και τους διεθνείς οργανισμούς, προκειμένου να εξαλειφθούν αυτές οι ανισορροπίες, στρέφονται κυρίως κατά των εργαζομένων και των εύάλωτων ομάδων του πληθυσμού που καλούνται να καταβάλουν τις πιο μεγάλες θυσίες.

Το ποσοστό ανεργίας άρχισε να αυξάνεται ήδη κατά τα προηγούμενα έτη εξαιτίας της επιβράδυνσης της ανάπτυξης λόγω των επιπτώσεων από την

παγκόσμια κρίση. Σήμερα όμως, στην αύξηση της ανεργίας συμβάλλουν και η και η ενσυνείδητη καταστροφή του χρηματοπιστωτικού συστήματος λόγω της επιλογής του κουρέματος και οι νεοφιλελεύθερες συνταγές της οικονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής που προωθεί η Τρόικα μέσω του Μνημονίου, με τις οποίες ευθυγραμμίζεται δυστυχώς πλήρως και η Κυβέρνηση της Κύπρου.

Στην Έκθεση τεκμηριώνεται ότι η παρατεταμένη ύφεση και η σταθερή πλέον συρρίκνωση των επενδύσεων, μετατρέπει την ανεργία σε διαρθρωτική, δηλαδή σε ανεργία που δεν θα είναι καθόλου εύκολο να μειωθεί όταν και εφόσον επανέλθει σε ανάπτυξη αφού το σημείο επανεκκίνησης θα είναι πολύ χαμηλότερο από το σημείο που ξεκίνησε η κρίση και ήδη θα έχουν χαθεί πάρα πολλές θέσεις εργασίας. Ο κίνδυνος να εγκλωβιστεί η κυπριακή οικονομία σε μακροχρόνια επιβράδυνση με χαρακτηριστικά φαύλου κύκλου είναι εμφανής.

Σε αυτές τις συνθήκες η μείωση της αγοραστικής δύναμης από εισοδήματα μισθωτής εργασίας στην Κύπρο το 2013, αναμένεται να αυξηθεί κατακόρυφα. Για το σύνολο των μισθωτών ως κοινωνική ομάδα μέχρι το τέλος του 2014, θα έχει μειωθεί περίπου κατά 30% σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η μείωση αυτή στο εισοδηματικό μερίδιο της εργασίας φαίνεται από τα στοιχεία ότι κατά κανόνα, δεν έχει μετατραπεί από τις επιχειρήσεις σε μείωση των τιμών, αλλά έχει μετατραπεί στις πλείστες περιπτώσεις σε αύξηση των περιθωρίων κέρδους.

Από την ανάλυση των στοιχείων δεν επαληθεύεται η νεοφιλελεύθερη θεωρία ότι με τη μείωση της τιμής της εργασίας βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σπρώχνοντας συνολικά την οικονομία σε άνοδο. Αντίθετα. Αυτό που καταδεικνύεται από τα στοιχεία είναι ότι η συνεχής προσπάθεια για μείωση της τιμής της εργασίας, κυρίως μέσα από τη συστηματική χρησιμοποίηση φτηνής εργατικής δύναμης, συμβάλει μόνο στην διατήρηση της κερδοφορίας και όχι κατ' ανάγκη στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων.

Η πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης, όπως χαρακτηρίζεται στην Έκθεση η ισοπεδωτική λιτότητα, η οποία στηρίζεται στη νεοφιλελεύθερη φιλοσοφία ότι με τη βίαιη μείωση του εργατικού κόστους και γενικά του βιοτικού επιπέδου, βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα και επιτυγχάνεται έτσι ένα βελτιωμένο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών, έχει αποδειχτεί ότι είναι μύθος

Στην πραγματικότητα αυτό που συμβαίνει είναι η βύθιση της οικονομίας σε παρατεταμένη ύφεση και κατά συνέπεια σε ένα ανατροφοδοτούμενο φαύλο κύκλο.

Αγαπητοί Φίλοι,

Αυτό που ξεχωρίζει την Έκθεση του ΙΝΕΚ είναι ότι δεν περιορίζεται μόνο σε αναλύσεις και διαπιστώσεις αλλά την ίδια στιγμή προχωρεί σε εισηγήσεις και προτάσεις για κατευθύνσεις πολιτικής, με γνώμονα την διατήρηση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας των εργαζομένων.

Γίνεται αναφορά στην ανάγκη για επαναπροσανατολισμό της κυπριακής Οικονομίας, ιδιαίτερα στην ανάγκη εξωστρέφειας με περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση του Τουρισμού και ενίσχυση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων.

Τέτοια αναβάθμιση όμως του Τουρισμού, προϋποθέτει ποιότητα και προϊόν ψηλότερης προστιθέμενης αξίας που δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί με τη λογική της εκμετάλλευσης φτηνής και αρρύθμιστης ανειδίκευτης εργασίας που είναι η αντίληψη που έχει επικρατήσει δυστυχώς σε μεγάλη μερίδα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Εκείνο που κατά την άποψη μας τεκμηριώνεται καθαρά με βάση την έρευνα του Ινστιτούτου μας είναι το γεγονός ότι είναι αδύνατο να αναμένουμε γρήγορη επάνοδο σε δυναμική οικονομία με αναπτυξιακούς προσανατολισμούς όσο υπάρχει επιμονή στη λογική της βίαιης μείωσης της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων και της διεύρυνσης των περιθωρίων κερδοφορίας των επιχειρήσεων.

Η λογική ότι η μείωση του εισοδήματος και της τιμής της εργασίας, αυξάνει αυτόματα την ανταγωνιστικότητα, όχι μόνο δεν τεκμηριώνεται αλλά καταδεικνύεται ολοένα και πιο ξεκάθαρα ότι είναι ο τρόπος για να μεταφέρεται το βάρος της ύφεσης στους μισθωτούς και να προστατεύεται η κερδοφορία των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα εκείνων που λόγω ισχύος και θέσης στην αγορά μετατρέπουν την κρίση σε ευκαιρία για αύξηση των περιθωρίων κέρδους και επέκταση τους σε βάρος των λιγότερο ισχυρών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Συνέχιση αυτής της λογικής, της λιτότητας και της συρρίκνωσης χωρίς αναπτυξιακές επενδύσεις από τη μια και με συνεχή μείωση των εισοδημάτων και κατά συνέπεια της εσωτερικής ζήτησης είναι πορεία σε αδιέξοδο που προστατεύει τους λίγους σε βάρος των πολλών και στηρίζει την προοπτική της ανάπτυξης όχι πάνω στην ανοικοδόμηση και τον επαναπροσανατολισμό της οικονομίας σε πιο ορθολογιστική κατεύθυνση, αλλά πάνω στην καταστροφή παραγωγικού δυναμικού και ιδιαίτερα πάνω στην μονόπλευρη υποβάθμιση των συνθηκών ζωής της μάζας των εργαζομένων.

Αγαπητοί Φίλοι

Δεν είναι πρόθεση μου να αναφερθώ σε βάθος στα συμπεράσματα της Έκθεσης. Αυτό θα το κάμει ο αγαπητός φίλος και εξαίρετος επιστήμονας Ηλίας Ιωακείμογλου. Εκείνο που θέλω να σημειώσω ως επίλογο είναι ότι η Έκθεση έχει στόχο να συμβάλει εποικοδομητικά στον κοινωνικό και ακαδημαϊκό διάλογο γύρω από τα κρίσιμα ζητήματα της οικονομικής ανάπτυξης που καθορίζουν σε τελική ανάλυση το μέλλον της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής προόδου.

Για το συνδικαλιστικό κίνημα η έκθεση συνιστά ένα χρήσιμο εργαλείο που θα μας βοηθήσει στην σωστή και αντικειμενική ανάλυση σημαντικών και ουσιαστικών παραμέτρων της οικονομίας έτσι ώστε οι θέσεις, οι διεκδικήσεις και η πολιτική του εργατικού κινήματος να έχει την αναγκαία τεκμηρίωση και στήριξη στην βάση της επιστημονικής ανάλυσης.

Ευχαριστώ ξανά όσους συνέβαλαν στην δημιουργία αυτής της μελέτης και βεβαίως όλους εσάς που ανταποκριθήκατε στην πρόσκληση και είσαστε εδώ για αυτή την παρουσίαση